

Enrico Garlaschelli

Ikona u očito ikoničkome vremenu, ali ipak bliskom bizantskom ikonoklazmu

Spor o ikonama je u konačnici pitanje o vrijednosti slika i ističe problem od iznimne važnosti za razumijevanje trenutnog antropološkog konteksta. Propitivanje motiva koji su sukobili ikonofile i ikonoklaste znači prepoznavanje duboke dinamike koja utječe na suvremenu umjetnost i na čovjekov život. Kako bi se raspravio taj kontekst, čini se nužnim vratiti se na raspravu o ikonama i na karakteristični prijelaz od vidljivog ka nevidljivom, koji se odvija u ikoni, i čini ju istovremeno vidljivim i nevidljivim medijem. Danas govorimo o nemogućnosti postmodernog čovjeka da prikaže 'neprikazivo'. Ta nesposobnost pokazuje snažnu analogiju s ikonoklazmom. Već smo na putu ka arbitrarnosti prikazivanja u modernoj umjetnosti, jer "gotovo sve", piše N. Goodman, "može stajati za bilo što", i "gotovo svaka slika može predstavljati bilo što". Kakva je to prisutnost, s ništavnošću kao referencom? Neodrediva prisutnost, prisutnost 'različita' od bilo koje moguće definicije, neimenovana drugost koja se podudara s 'potpunom imanentnošću' te samo umjetnost, svojom jedinstvenom i privilegiranom kognitivnom moći, može vratiti pravu narav svijeta.

Prijevod s talijanskoga i engleskoga: Marina Vicelja